

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.958.

LETO XII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 19. septembra 1929.

Telefon št. 2552.

STEV. 109.

Za poglobitev delovanja naše osrednje organizacije.

Razprava o ustanovitvi strokovnih odsekov na seji Zveze trg. gremijev.

Na plenarni seji Zveze v Celju, dne 10. t. m. je o ustanovitvi zvezinih strokovnih odsekov poročal tajnik g. I. Kaiser.

Predpogoj poglobitvi in uspešnemu delovanju vsake organizacije je, da posega kar najbolj globoko v zaščito interesov svojega članstva ter da ima pred seboj vedno točno opredeljen cilj, po katerem snuje svoje akcije.

Uspešnejše delovanje organizacije je v mogočem odvisno tudi od forme, ki jo ima organizacija; predvsem pa mora biti elastična in vedno zmožna pravočasno in prav spustiti se v borbo za interese svojih članov. Pri današnji številnosti organizacij, ko je vsak stan organiziran in zahteva vsak zase največjo zaščito in pospeševanje svojih interesov, je težko v organizaciji dosežati uspehe, če ni kar najbolj podrobno izgrajena.

Slovensko trgovstvo je organizirano v gremiju, v katerih so združeni trgovci vseh strok. To je vsekakor prava oblika stanovske organizacije, ki ima predvsem namen, da krepí čut skupnosti, dviga stanovsko zavest in izvršuje tudi naloge, ki jih določa obrtni red. — Trgovstvo vseh branž ima v splošnem enake interese, enako težko prenaša bremena, enako se bori proti konsumnim zadržkam, enotna mora biti vzgoja naraščajo, enotno vse nastopajo v obrambi splošnih gospodarskih koristi. Taka forma organizacije, zlasti, če so edince solidarno povezane v pokrajinski središčnici, je zmožna odpora in borbe ter lahko uspešno zastopa splošne koristi celokupnega stanu. Vendar pa se mešane organizacije, to so one, v katerih so združeni pripadniki sicer enega stanu, a več strok, ne morejo z uspehom posvetiti vsem podrobnim gospodarskim vprašanjem, ki se tičejo posamezne stroke.

Ravno tako Zveza ne more dovolj pažnje posvečati vsem težkočam, s katerimi se bore danes posamezne stroke, ker nima organiziranega stika s trgovci poedinih strok; a vendar bi se mnogokrat morala temeljito zavzeti tudi za težnje te ali one stroke. — Tako je torej v organizaciji Zveze vrzel, ki jo je treba izpolniti in sicer tako, da bo Zveza vedno točno poučena o vseh težkočah, željah in zahtevah ne le celokupnega trgovstva, marveč tudi vsake posamezne stroke.

Zato stremi Zveza po ustanovitvi odsekov. Pri Zvezi trgovskih gremijev v Ljubljani naj bi se ustanovili od-

seki za najvažnejše in številčno močne trgovske stroke in sicer na sledeči način:

Trgovci ene stroke n. pr. z manufakturnim in galanterijskim blagom iz cele Slovenije tvorijo pri Zvezi trgovskih gremijev »odsek manufakturnih in galanterijskih trgovcev«. Trgovci te stroke, združeni v svojem strokovnem odseku, izvolijo iz svoje srede odbor in ta predsednika in namestnika. Odbor ima nalogo, da zasleduje vse pojave, ki so v škodo stroki, in podvzame potrebne ukrepe v varstvo interesov svoje stroke. Odsek je sestavljen del Zveze in vrši vsa administrativna dela zvezino tajništvo, ki izvršuje sklepe, o sklepih odseka obvešča odsekovne člane, zbira potrebne podatke itd. Zveza organizira s pomočjo odsekov, ki so njeni strokovni organi, akcijo v obrambo interesov posamezne stroke in jih v slučaju potrebe prenaša na celokupen trgovski pokret.

Zveza namerava na tak način ustanoviti polagoma odseke za sledeče stroke:

1. Odsek lesnih trgovcev. 2. Odsek trgovcev s špecerijskim, kolonijalnim in materijalnim blagom. 3. Odsek trgovcev z deželnimi pridelki. 4. Odsek trgovcev s papirjem, pisarniškimi potrebščinami in knjigami. 5. Odsek trgovcev z manufakturnim in galanterijskim blagom. 6. Odsek trgovcev s sadjem, semeni itd. 7. Odsek vinskih trgovcev. 8. Odsek trgovcev z železino.

Zveza bo izdelala za vsak odsek posebej pravilnik, po katerem bodo odseki delovali. Član odseka bo eo ipso vsak trgovec, ki pripada stroki, za katero bo Zveza organizirala odsek.

Zveza upa, da bo z ustanovitvijo strokovnih odsekov poglobila delovanje v organizacijah in tem lažje ter uspešnejše zastopala interese slovenskega trgovstva.

V razpravi o ustanovitvi strokovnih odsekov je generalni tajnik zbornice g. dr. Fran Windischer pozdravil idejo ustanovitve odsekov, v katerih bo delo lažje in živahnije. Tudi obrtniške zadruge so se pričele ločiti po strokah. Obširno je nato razpravljalo o stanju stanovske organizacije v državi in končno priporočal, predsedstvu, da predlog sprejme. — Predlog glede ustanovitve zvezinih strokovnih odsekov je bil nato soglasno sprejet.

Iskanje naročil po trgovskih potnikih.

Glede iskanja naročil po trgovskih potnikih vlada med našim trgovstvom še vedno velika nejasnost, ki vodi mnogokrat do raznih pritožb, ovadb in nesporazumov.

Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani smatra radi tega za potrebno ponovno pojasniti, kako in kdaj sme nabirati trgovski potnik naročila pri zasebnikih.

I. Iskanje naročil pri trgovcih, obrtnikih in pri osebah, ki uporabljajo ponujeno blago v svojem obratu.

Trgovci, odnosno njih pooblaščenici (trgovski potniki), smejo iskati naročila v splošnem samo tri trgovcih, obrtnikih, tovarnarjih in sploh pri takih osebah, ki uporabljajo ponujeno blago v svojih obratih in to v občini svojega stajališča, kakor tudi izven občine stajališča. No-

siti pa smejo s seboj vedno le samo vzorce.

II. Iskanje naročil pri zasebnikih v občini stajališča.

Trgovcem in trgovskim potnikom je iskanje naročil na kolonijalno, špecerijsko in materijalno blago tako v občini stajališča, kakor tudi izven občine stajališča brezpogojno prepovedano.

Za vse drugo blago, torej izvemši kolonijalno, špecerijsko in materijalno blago, smejo nabirati trgovci in trgovski potniki naročila v kraju stajališča trgovine, vendar pa smejo nositi pri obisku strank s seboj le vzorce.

III. Iskanje naročil pri zasebnikih izven stajališča.

Iskanje naročil pri zasebnikih izven stajališča trgovine, na vse blago (razven kolonijalnega, špecerijskega in materijalnega blaga), je dovoljeno pri zasebnikih le na izrecen, pismen in na dolo-

čeno blago glaseč se poziv, ki ga je poslal zasebnik trgovcu. Ni torej dovoljeno, da trgovski potniki obiskujejo zasebnike, ne da bi dobil trgovec od zasebnika pismen poziv, naj ga njegov potnik obišče.

Brez povabila od strani privatne stranke smejo zasebnike obiskati le potniki s: stroji, motorji in njih deli, stavbnim materijalom, umetnim kamenjem vseh vrst, plošč iz probkovine, strešno lepenko in umetnim materijalom za tlakovanje cest, tehničnimi predmeti za kurilne, razsvetljevalne in vodovodne naprave, lesenimi ruloji in žaluzijami, šivalnimi in pisalnimi stroji, bicikli, motornimi vozili, štampiljami, luksuznim perilom (perilom za lišp), ki je narejeno iz ličnih in finih tkanin, v veliki meri ozaljšano z olepševalnimi šivi, olepševalnimi trakovi, robovi, vezeninami, čipkami in podobnim. Brez povabila ne sme torej obiskati privatnih strank potnik z navadnim belim perilom, ovrtniki, manšetami itd.

IV. Iskanje naročil na zlatino, juvele itd.

Izdelovalci ur, zlatih in srebrnih predmetov, veletrgovci s temi predmeti in trgovci z juveli in dragulji in njih potniki smejo tudi izven stajališča nositi s seboj ne samo vzorce, marveč tudi blago, vendar pa le, če je stajališče v naši državi. Prodajati smejo tako blago samo upravičenim preprodajalcem, ne pa tudi zasebnikom.

V. Iskanje naročil po samostojnih trgovskih potnikih.

Samostojni trgovski potniki ne smejo sklepati agenturnih poslov s privatnimi strankami tudi ne na podlagi izrecnega pismenega poziva.

VI. Iskanje naročil po inozemskih potnikih.

Inozemskim trgovcem in potnikom je ponujanje blaga pri privatnih strankah sploh prepovedano in sicer z vsakim, kakoršnimkoli blagom.

VII. Legitimacije.

Vsak trgovski potnik mora imeti legitimacijo, izdano od Zbornice za TOI v Ljubljani, ki jo izda slednja na podlagi čl. 11 naredbe ministra trgovine in industrije z dne 27. junija 1928, šte. 41.402/III.

Ker se čujejo pogoste pritožbe zlasti od podeželskega trgovstva, da tudi potniki obiskujejo privatnike, podaja Zveza še sledeča navodila:

Če trgovec zasači potnika, ki v njegovem kraju obiskuje privatne stranke, naj ga legitimira in če potnik ne more dokazati, da je obiskal stranko po naročilu stranke same, naj ga takoj naznani oblasti, obenem pa sporoči Zvezi trgovskih gremijev in pristojnemu gremiju njegovo ime in tvrdko za katero potuje ter natančne podatke, kdaj je potnik nudil blago pri privatnih strankah ter imena in naslov dotičnih strank. Zbornica za TOI bo na ponovne pritožbe, podkrepjene z dokazi, gotovo odvzela takemu potniku, ki krši zakonite določbe, legitimacijo.

ODDAJA VELEPRODAJ TOBAKA V ZAKUP.

Finančni minister je odobril pogoje, pod katerimi bo monopolska uprava oddala v zakup veleprodaje tobačnih izdelkov, cigaretnega papirja in vžgalic v vseh prodajnih rajonih države, in sicer za tri leta. Veleprodaja se bo odstopila osebam, ki se bodo obvezale, da bodo ves ta čas vršile prodajo tobačnih izdelkov v dotičnih rajonih z najmanjšo provizijo preko provizije, ki jo daje monopolska uprava maloprodajalcem.

Ivan Mohorič:

Na Holandsko.

(Nadaljevanje.)

Način življenja na Holandskem je precej različen od našega. Predvsem fevdalni zajutrek, pri katerem ti servirajo poleg kave še sir, maslo, meso, med, konfituro in potice. Stane sicer 1 do 1.5 holandskih goldinarjev, kar odgovarja 22.5 do 34 Din, vendar se tega, kar nudijo Holanci, tudi pri nas ne bi dalo dobiti ceneje. Menu na Holandskem je navidezno zelo drag. Kosilo stane od 2.5 do 5—goldinarjev ali 56.5—112.5 Din. Enako večerja. Toda to, kar Nizozemci za ta denar nudijo, odgovarja popolnoma našim cenam in zdi se mi, da bi se z enim menujem lahko najedla cela rodbina, tako obilen je. Vsekakor moram sklepati, da imajo Holanci izvrsten tek in da še niso pripadniki receptov vitke linije, ki se širijo sedaj pri nas.

Holandski jezik, ki je etimološko mešanica germanskega, angleškega in francoskega jezika, je v pisavi še nekoliko razumljiv, v pogovoru pa že težji, deloma radi naglase in narečja, deloma radi izrazov, ki jih ne najdeš v nobenem od sosednih jezikov. Holanci so vzgojeni samozavestno v svojem jeziku, večina tudi v hotelih ne zna niti nemško niti francosko. Vendar smo se s humorjem dobro sporazumevali. Mnogo izrazov se nam je zdelo na prvi vtis zelo komičnih. Posebno pravopis nas je motil. Ljudje so se nam zdeli nezaupljivi. Hiše so vse zaklenjene. V hišnih vratih je predal za pisma. V prvem nadstropju ob oknih mala zrcala, s katerimi se periskopično motri celo življenje in kretanje ljudi na ulici. Svojevrstno idilo in harmonijo ima bitje zvonov. Vsak četr ure zaznanja ubrano bitje zvonov v akordih, ki se parkrat ponavljajo. Milodoneče se odigra tu ta simfonija — pri nas pa le rezek, usoden, neizprosni udarec, kot bi hotel reči: zaigral si jo, nikdar več se ne vrne! Ne čudim se zato, ako Holandec v daljnih tropah, pri težkem delu v kolonijah sanja o toplih melodijah zvonov z lin domače cerkve in čaka nestrpnost na trenutek, da se vrne zopet v toplo okrilje domovine.

O Holandski pravi star pregovor: Bog je ustvaril svet, Holandijo pa so ustvarili Holanci! In res je! Stoletna borba z najopasnejšim elementom, morjem, je dala nizozemskemu narodu poseben značaj, svojevrsten žig. Tu na nekaj močvirnatih poljih je živel in rasel narod, ki si je upal v srednjem veku nastopiti proti vsemogočnim Špancem, ki se je spustil z njimi v borbo na življenje in smrt za oblast na morju. In mogočna Španija je odšla iz te borbe decimirana, in morala priznati, da je ta trdoživ narod oreh, na katerem se je razblinil njihov sloves in prevzetnost v prazen nič. Tu so se še pozneje shajali reformatorji, revolucijonarji iz cele Evrope v prostovoljnem izgnanstvu in od tod so vodili borbo za svoje svetovne nazore liberalizma in prosвете.

V borbi z najjačimi elementi je Holandec ped za pedjo odtrgal svojo ljubljeno zemljo besnečemu oceanu. Desetletja trdega, vztrajnega dela je žrtvoval, da se uresniči le mala ideja njegovega programa in stremjenja. Nobena žrtva mu ni bila prevelika ali pretežka za ta namen. V tej nenekni borbi je Holandec izvršil gigantska tehnična dela, ki morajo danes zadiviti z občudovanjem vsako-

gar. Cele pokrajine, ki ležijo po šest in več metrov pod morsko gladino, so na ta način kultivirane v porabno zemljo, kanalizirane, drenirane in negovane z ljubeznijo in čutom. Nadčloveški so napor, ki jih delajo Holanci danes, da pridobijo še nadaljne partije zemlje, da zagradijo morje, osušijo velikanska polja Zuider-sea — toda nobena žrtev se jim ne zdi prevelika za to svrhu.

Občudovanja vreden je njihov patriotizem, ki nas dirne tembolj, ako pomislimo, da so to ljudje svetovnega formata, kozmopoliti, pripadniki države, katere kolonije so šestdesetkrat tako velike kot je materinska zemlja. Te kolonije so pravi izvoz bogastva in blagostanja, ki ga najdemo danes na Holandskem.

Holandska šteje 7-6 milijonov prebivalcev in je najgostejše naseljena v Evropi. Na kvadratni kilometer pride 234 prebivalcev, Holandske kolonije, nizozemska vzhodna Indija, Suriname in Curaçao štejejo okrog 50 milijonov prebivalcev in merijo nad 2 milijona kvadratnih kilometrov. One dobavljajo domovini vse kolonijalno blago, mineralna olja, industrijske surovine in so obenem prvenstven in neizčrpen odjemalec proizvodov holandske industrije. Holandski kapital ima tu svoje brezmejno polje aktivnosti za gradbo železnic, cest, pristanišč, za kultiviranje plantaž in eksploatacijo prirodnih bogastev; v kolonije se odteka odvišen del prebivalstva, kolonije zaposlujejo obsežno nizozemsko trgovinsko mornarico.

V domovini se ves tovarni blagovni promet odigrava po vodi. Cela dežela je preprežena z nešteti kanali, ki omogočajo cenen in lahek prevoz blaga in surovin od morskih pristanišč do tovarn in konzumnih centrov. Zato je bil problem dobrih cest na Holandskem mnogo bolj enostaven kot je pri nas. Tam se lahko ceste tlače z navadno opeko, kar bi bilo pri nas naravnost nemogoče.

(Nadaljevanje prihodnjio.)

MEDNARODNI KONGRES IZLOŽBENIH DEKORATERJEV.

V dneh 7. do 10. t. m. se je vršil na Dunaju, kakor smo že poročali, drugi mednarodni kongres izložbenih dekoraterjev, katerega so se udeležili delegati iz 7 evropskih držav. Iz Jugoslavije so prišli trije, dva iz Celja in eden iz Kranja. Organizacija kongresa je bila prav posrečena. Prihodnji kongres bo l. 1931 v Amsterdamu.

V Jugoslaviji se bo osnovala posebna organizacija trgovskih izložbenih dekoraterjev. Taka organizacija bi bila pri nas zelo potrebna in nje osnovanje najtopleje pozdravljamo.

Pomudbe in povpraševanja

Tvrška Germanow — Simon Machine Co., 545 West Ave., Rochester, N. Y., U. S. A., išče stike s tukajšnjimi tvrdkami za prodajo umetnega stekla iz celuloide za ure in slične predmete.

Tvrška The Thomas & Armstrong Company, London, Ohio, U. S. A., išče zveze s tvrdkami za prodajo svojih izdelkov iz prešane in druge pločevine za kritje gospodarskih poslopij, hangarjev, garaž i. dr.

Tvrška O. D. Jennings & Company, 4309 West Lake Street, Chicago 111, U. S. A., želi stopiti v poslovne odnose s tukajšnjimi tvrdkami za prodajo svojih avtomatov za prodajanje blaga, avtomatskih tehtnic in sličnih priprav.

BOLGARSKI TOBAK.

V prvem letošnjem polletju je eksportirala Bolgarija 14.222 ton tobaka, lani 13.034 ton. Najboljša odjemalka je Nemčija, ki je kupila letos 4.525 ton, torej skoraj tretjino vsega eksporta (lani 5.817 ton, torej še precej več). Dvignil se je eksport tobaka zlasti v Holandijo, Poljsko, Češkoslovaško, Ogrsko in Egipet. Import v Avstrijo je padel letos za celih 1.000 ton, od 2.238 na 1.231 ton.

O kontroli izvoza.

Na gospodarskem kongresu, o katerem smo poročali v zadnjih številkih, se je obširno razpravljalo o takozvani anarhiji v proizvodnji, ki vpliva pri izvozu na konkurenčnost našega blaga. V svojem programnem govoru se je poljedelski minister g. dr. Frangeš poleg drugih vprašanj dotaknil tudi vprašanja kvalitete našega agrarnega izvoza. V svojem govoru je izvajal med drugim sledeče:

»Govorilo se je mnogo o kvaliteti produktov, kritiziralo se je producenta glede njegovega pridelka, koje ga oddaja v trgovino in v promet. Gospoda, to stoji. Ne smemo pa pri tem pozabiti na eno dejstvo in glejmo stvar naravnost iz oči v oči ter jih priznajmo. Naš poljedelec v mnogih slučajih prinaša na trg pridelke, ki ne zadovoljujejo, ki ne vstrežajo potrebam našega izvoza in ki nikakor niso sposobni, da osvojijo zunanje tržišče, to pa ne po krivdi narave, ki rodi pridelke, temveč po krivdi onih, ki jih spravljajo v promet.

Mi vsi vemo, kako se slive kvasijo in mešajo, dobre in slabe, kako se po sortimentu, po vzorcih, ki so določeni, ne izvršujejo dobave tako, kakor je pogojeno. Mi vsi vemo, kako se naša pšenica mlati na podu, pa taka, ne očiščena dohaja iz poda v prodajo. Dogajajo se slučajji, da se pšenica meša s peskom, nekim rumenim peskom, in taka se prodaja. Mi, ki imamo opraviti z mlino, vemo, da se dobiva pšenica z 22 do 24% pomešana s poljskim črnivcem. Naravno, da taka trgovina ne more biti reelna. Vemo, da smo preje naše višnje prodajali v izvozu kot najboljši produkt za proizvajanje maraskina. Danes se vsled mešanja z borovnicami in drugimi predmeti še komaj opazijo na zunanjem trgu. Vemo, da je bil buhač odličan produkt, a da je naš buhač danes izrinjen iz trgovskega poslovanja, ker se mu mešajo razne druge stvari, ki nimajo buhačevih svojstev. Naša paprika trpi pri izvozu radi tega, ker pridelek ni dosti vreden. Vse to bi se moglo še prenesti. So to povodi, katere v mnogih slučajih povzroči producent sam. Radi tega je upravičena Vaša želja, koju ste izrekli, da se produkcija kontrolira. Želeli ste tudi, da se vpliva tudi že na producenta samega, da prideluje samo čisto blago. Ta želja gre nekoliko predaleč. Mnogo je poljedelcev po vaseh in bi se za vsakega moral postaviti žan-

Izpremema pri Kranjski industrijski družbi na Jesenicah.

Iz dobro poučenega vira smo prejeli važno gospodarsko vest izredne zanimivosti in dalekosežne praktične pomembnosti. Pretežna večina delnic delniškega društva Kranjska industrijska družba je bila prešla po prevratu v posest italijanskega kapitala, te dni pa je prešla večina delnic v čvrste in podjetne domače roke, in sicer je pri tej skupini novih posestnikov močno udeležena znana firma A. Westen v Celju. Firma A. Westen v Celju ima veliko tovarno za pločevinarstvo posodo in potrebuje za svoje izdelke znatne množine drobne pločevine. Ta surovina finih pločevin se doslej v naši državi ne izdeluje. Potreben je uvoz znatnih množin tega blaga.

Mislimo, da je pravilna naša sodba, ako spravljamo to izpremema posesti v zvezo z dejstvom, da se nameravajo preurediti in razširiti tovarniške naprave Kranjske industrijske družbe na Jesenicah novim modernim potrebam primerne, zlasti tudi tako, da bo mogoče kriti potrebe domače produkcije s surovinami, ki jih doslej uvažamo. Povdarja se v zadnjem času pravilno, da potrebuje naše gospodarstvo oploditve s povzdigo obrti in industrije, pa je v gospodarskem pogledu izvršeno izpremema vsekakor pozdraviti, zlasti zagadelj, ker se bo do pomnožile prilike za delo in zaslužek na Gorenjskem v tistih krajih, kjer je premalo zemlje, da bi preživljala goste obljudene kraje. Kranjska industrijska družba ima razen tovarniških naprav na Jesenicah, Javorniku in Dobravi tudi še

darm ali strokovni organ, ki bi ga nepretrgoma kontroliral, dokler se ne priučijo pridelovati čisto blago. Tako daleč ne moremo iti v reguliranju produkcije. Za to imamo druga sredstva. Gotovo ne bi bilo nesposobnosti v proizvodnji in tudi ne nesposobnosti v trgovini, ako bi ne bilo trgovcev, ki take pridelke kupujejo, ker bi jih kmet potem ne prinašal na trg. To moram posebno povdariti. Ako bi ne bilo trgovcev, ki zahtevajo, da se slive kvasijo in mešajo, in ako bi ne bilo trgovcev, ki zahtevajo, da jim seljak donša mešano višnjo, bi tudi ne bilo predbacivanj produkciji. Mi moramo izboljšati karakter naše trgovine. Ako hočemo kontrolirati, moramo pričeti tam, kjer to najlažje storimo, in to je pri trgovini. Pri kontroliranju sliv ne morejo kontrolni organi obiti vse vase in vse producente, mogoče pa je kontrolirati trgovca, ki vagonira blago in ga v vagonskih množinah izvažajo. Ako bo trgovec doznal, da ni v njegovo korist, če kupuje blago, ki ne vstreza, bo nakupovanje manj vrednega blaga opustil in s tem se bo doseglo, kar vsi z Vami vred želimo. Hotel bi zlo prijeto pri korenini, ne pa pri vlaknih, steblih ali klasju. To velja, gospoda, za izvoz. V tem smislu si moramo prizadevati, da dosežemo standardiziranje, zahtevati moramo tipiziranje, da izboljšamo kvaliteto in kontroliramo, da se izvažajo v inozemstvo samo blago, ki vstreza potrebam inozemstva in kakovosti blaga drugih držav, ki prihajajo v poštev na svetovnih tržiščih kot naša konkurenca. To bi bil, recimo, negativni del onega, kar bi želeli, da izločimo iz gospodarstva in iz našega izvoza.

Vsebinsko ministrovega govora, kolikor se nanaša na trgovino, smo že v članku o vlikih iz izvoznikega kongresa na kratko omenili. Navzlic temu pa smo smatrali še za potrebno, da oni del njegovega govora, ki je namenjen trgovskim krogom, do cela reproduciramo, da se z njim seznanijo tudi oni naši trgovci, ki se bavijo z izvozom podeželnih pridelkov. Pri tej priliki moramo ugotoviti, da se naši izvozniki veliko trudijo, da za izvoz namenjeno blago očistijo. V primerih, v katerih gre za takozvano manjvredno blago, niso krivi trgovci, temveč producenti, katere trgovci od nekdanj izkušajo prepričati, da je zmesano blago manj vredno in da težko vzdržuje konkurenco na zunanjih tržiščih.

tovarniško posest v Bistrici v Rožu na Koroškem, kjer je tovarna za žico in železne vrvi.

Od najmerodajnejše strani se gornja vest, ki jo prinašamo po »Jutru«, v celoti potrjuje.

Iz naših organizacij

MERKURJEVI VEČERNI UČNI TEČAJI TER PLESNA ŠOLA.

Trgovsko društvo »Merkur« bo otvorilo ob zadostnem odzivu s 1. oktobrom t. l. večerne tečaje v šoli na Grabnu za srbohrvaščino, nemščino, italijanščino, knjigovodstvo ter slovensko in nemško stenografijo. Tečaja za nemščino in italijanščino se bodo letos vodila v dveh oddelkih: a) za začetnike in b) kot višji nadaljevalni tečaj. Člani plačajo malenkostno učnino, dočim morajo nečlani, ako se prijavijo, postati člani. Prijave dnevno v društveni pisarni, Gradišče 17/L, med 10. in 12. uro dopoldne in med 3. do 5. ure popoldne. V sobotah popoldne se ne uraduje. — Hkrati si usojamo naše članstvo ter prijatelje društva z njihovimi rodbinami najljubneje vabiti, da se udeležijo plesne šole, ki jo priredi društvo, pod vodstvom priznanega prvovrstnega plesnega učitelja, vsak tork pričenši dne 1. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer v krasni dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Vstopnina Din 10.— na osebo in večer. — Odbor.

Naročajte »Trgovski list«!

Po svetu

Položaj nemškega vinogradništva se je zopet izdatno poslabšal.

»Zentralstelle für Außenhandel« se imenuje nova eksportna organizacija v Nemčiji, sestavljena iz treh dosedanjih organizacij. Namen ji je večja racionalizacija v eksportu.

Nemško bombaževo tkalstvo se je deloma poživilo.

Odpuščanje delavcev pri I. G. Farben motivirajo z nadaljno racionalizacijo.

Za surove kože in za kosti je bila na konferenci v Ženevi dosežena popolna prostost v trgovini. Protokol je podpisan od 17 držav, med katerimi je tudi Jugoslavija.

Konferenco o predvojnih dolgovi odlagajo od meseca do meseca. Sedaj govorijo že o novembru.

Prodaja piva v Avstriji je v zadnjem času tako napredovala, da bo kljub zastanku po hudi zimi lansko prodajo preseгла.

Med Amerikanci in Rusi je bila pred kratkim sklenjena tretja pogodba glede udeležbe Amerike v ruskem rudarstvu.

Največja dva angleška koncerna linoleja sta se združila in smatrajo to združitev za predstopnjo in pripravo k ožji zvezi s kontinentalnim linolejskim koncernom.

Pridelek vina v Franciji bo po kakovosti in po množini letos največji od vseh dosedanjih let.

Agrarno banko v Varšavi bodo popolnoma reorganizirali.

22.000 traktorjev za rusko poljedelstvo s 362.000 KS je bilo dobavljenih v tekočem gospodarskem letu; leto prej 9300 s 125.000 KS.

Banque de Bruxelles bo zvišala delniško glavnicu na 1 milijardo frankov. Dosedanji delničarji dobijo ugodne pravice pri nakupu novih delnic.

Dve ameriški tovarni ur so kupili Rusi in ju bodo prepeljali v Rusijo, kjer bosta služili množstveni produkciji vseh vrst ur.

Revizija ogrske carinske tarife, spojena z znižanjem carinskih postavk, se menda pripravlja. V kartelih združene industrije zasledujejo ta načrt z veliko nervoznostjo.

Narodno premoženje Nemčije cenil časopis »Wirtschaft und Statistik« na 145 milijard in 700 milijonov mark. Največje tri postavke so obrtni obrati s 85,5 milijardami mark, poljedelski obrati z 28,1 in zazidani svet s 30,4 milijardami.

Rjavega premoga v Kanadi so odkrili velikanska najdišča, kar bo okolico najdišča zelo dvignilo.

Izvoz avtomobilov iz Italije v prvi letošnji polovici je znašal 14.030 voz proti 13.062 v prvi lanski polovici. Uvozil so pa 3929 oziroma 2486 voz.

Švedska železna produkcija v prvih letošnjih sedmih mesecih je bila sledeča: surovo železo 284.600 ton (lani 214 tisoč 300), vmesni produkti 398.600 (322.900), valjano in kovano železo 286 tisoč 300 ton (lani 228.500).

Svetovni pridelek bombaža cenijo v Ameriki sedaj na 14.825.000 bal.

Angleška zunanja trgovina v prvih osmih mesecih je bila sledeča: uvoz 798.826.000 funtov, izvoz 488.307.000 funtov.

1000 ton grozdja in 2000 ton sliv znaša kontingent Jugoslavije, ki ga bo smela brez carine izvoziti na Poljsko.

V bakru se je pričelo, kot so pričakovali, zelo živahno nakupovanje. Pričakuje se, da bodo šle cene zopet navzgor.

Za cink vlada na mednarodnih trgih živahno zanimanje, dovozi so majhni, pričakuje se hausse.

Svinec je nekoliko prijaznejši kot v zadnjih tednih, a dovozi so zadostni in se cena ne dviga posebno.

Tržni položaj cina ni prozoren. Splošno mislijo, da bodo cene nekoliko padle.

Ameriška brzojavna in telefonska družba je sklenila s francosko vlado dogovor, ki je v praksi isto kot monopol za izpeljavo telefonskega omrežja v Franciji. Enak dogovor so sklenili Amerikanci pred kratkim tudi s špansko vlado.

Načrt dveletnega carinskega miru se razmotriva v Ženevi; to se pravi, da bi dve leti nobena od udeleženih držav ne smela zvišati carine.

Anketa o socijalnem zavarovanju.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani priredi v sporazumu z Zbornico za TOI anketo, ki se vrši dne 20. t. m. ob 10. uri v posvetovalnici Zbornice.

Dnevni red ankete:

1. Poročilo Okrožnega urada za zavarovanje delavcev o sedanjem stanju našega zavarovanja.

2. Razgovor o reformi zavarovanja.

K anketi so vabljeni delodajalske organizacije industrijcev, trgovcev in obrtnikov. V vabilu, ki so ga dobile organizacije, pravi ravnateljstvo okrožnega urada:

»Na reformi zakona o zavarovanju delavcev smo zainteresirani vsi, kateri hočemo dobro našemu gospodarstvom napredku in uveljaviti socialnega položaja našega delavstva. Predstavnice gospodarstva in tudi delavstva so na ministrstvo sicer že odposlale svoje predloge k tej reformi, vendar pa bo minulo še nekaj časa, predno bo ministrstvo došlo gradivo pregledalo in utrdilo načela, po katerih naj se reforma izvede. Zato bodo zastopniki raznih interesov imeli še pogoste prilike, da k načelom utrdjenim od ministrstva, izrečejo svoja mišljenja in stavijo svoje predloge.

Na dobri reformi ni zainteresirano samo naše gospodarstvo in delavstvo, ampak tudi Okrožni urad za zavarovanje delavcev sam, ker dober in popoln zakon, ki je prožet duha ekonomije, omogoča ekspeditivno in dobro upravo in ekonomijo uprave. — Tudi smatra Okrožni urad za svojo dolžnost, da predstavnikom raznih interesov dá svoje dosedanje skušnje na razpolago, jim predoči dobre in slabe strani sedanjega zakona in iz tega izkristalizira misli, kje in v kakšnem obsegu naj se reforma zakona izvede. Za dobro reformo zakona je potrebno temeljito poznanje stvari in razčiščenje pojmov in predstav, ki so danes pogosto pomotna.

SINDIKAT ZA EKSPORT LESA NA POLJSKEM.

Vršijo se pogajanja o ustanovitvi takega sindikata. Udeležena bo tudi država. V smislu pravil bo razpolagala Državna direkcija gozdov z 51 odstotki glavnice kapitala, Državna Narodnogospodarska banka z 10%, domači kapital z 9 in inozemski kapital s 30%. Glede prevzetja inozemskega deleža se vršijo pogajanja z angleško lesno tvrdko Churchill and Son. Če se bodo pagajanja z angleško tvrdko ugodno završila, bo tvrdka dobila na angleškem finančnem trgu poljsko posojilo v znesku 20 milijonov funtov. Kakor vidimo, gre za zelo velepotezno podjetje. Udeležitev je tem bolj verjetna, ker je udeležena tudi država.

LEP RAZVOJ NEMŠKE INDUSTRIJE MOTORNIH KOLES.

Letošnji razvoj te industrije kaže izredno poživljenje. Zlasti izdelovanje lažjih motornih koles je napredovalo. Leta 1927 je znašala produkcija lažjih koles v vsem letu 11.713 enot, lani v prvem polletju 18.000, v drugem 45.300, letos v prvem 61.800 ali desetkrat toliko kot leta 1927 v prvem polletju. Produkcija težjih motornih koles je s številom 41.500 zaostala za ca 10% za prodajo iste dobe leta 1928. Vseh motornih koles so napravili v prvi letošnji polovici 103.300, lani v prvi polovici 64.010, v vsem lanskem letu 140.000. Če iz teh števil delamo nadalje račune, bo prinesla letos Nemčija 190.000 enot na trg in bo stopila po množini in vrednosti na prvo mesto v svetovni produkciji, pred Anglijo s ca 160.000 enotami v vsakih zadnjih dveh let in daleč pred U. S. A., kjer ta industrije spričo nizke cene avtomobilov ni posebno razvita.

125 DELNIČARJEV.

V Ameriki je običajno, da razdelitev delniške lastnine natančno kontrolirajo, kot je to svoj čas poskusil tudi v Nemčiji dr. Deutsch. General Motors Co. vodi zmeraj takšno statistiko in je ugotovila, da je število njenih delničarjev znašalo 30. junija letos 125.165. Kakor smo v »Trgovskem listu« že pisali, gre stremljenje Amerikancev za tem, da se velike delnice razdrobijo v večje število manjših.

ČEŠKOSLOVASKÉ BANKE 1927 do 1929.

Pod tem naslovom obravnava Klimacký v zadnji številki »Mitteilungen des Verbandes österr. Banken und Bankiers« razvoj češkoslovaškega bančarstva v imenovanih treh letih. Govori o bančni politiki povojnih let, o dobi novih ustanovitev in koncentracijskega gibanja, o zvezah med bankami in drugimi gospodarskimi panogami itd. Vse to primerja Klimacký s razvojem avstrijskih in nemških vebank. Glede davčne obremenitve omenja, da znaša pri nemških D-bankah 10 do 12% brutodobička, pri avstrijskih vebankah 16 do 19%, pri češkoslovaških bankah povprečno 8-5%. Posest lastnih vrednostnih listin je znašala pri češkoslovaških bankah 10 odstotkov aktiv, pri nemških 1 odstotek, pri avstrijskih 4 do 5 odstotkov. Debitorji so znašali pri češkoslovaških bankah 63% aktiv, pri avstrijskih 70-5%. Preglednost članka je zvišana po bogatem tabelarnem materijalu.

Razstave in sejmi

Kmetijska razstava in sejem živine in golobov v Novem Sadu se vrši od 17. do 21. novembra t. l. — Interesente opozarjamo, da se dobe prijavnice za udeležbo na tej razstavi, kakor tudi podrobnejše informacije pri »Putniku«, Tourist-Office v Ljubljani, Dunajska c. 1.

EKSPORTNA KONJUNKTURA NEMŠKE GRAMOFONSKÉ INDUSTRIJE.

Ta industrija je zaznavala tudi v prvi letošnji polovici trajno ugodno konjunkturo v eksportni kupčiji. Izvoz govornih strojev in zvočnih plošč je dosegel rekordno višino ca 16 milijonov mark, za 43 milj. več kot v prvi lanski polovici. V zadnjih letih doseženi razmah v inozemski prodaji nemških gramofonskih izdelkov je najjasneje razviden iz sledečega seznama:

Prva polovica	Število govornih strojev	Število zvočnih plošč
1926	87.036	1.774.161
1927	111.520	2.852.942
1928	154.760	4.828.072
1929	181.998	6.155.979

Izvoz govornih strojev je od l. 1926 do l. 1929 narasel za ca 110 odstotkov, izvoz zvočnih plošč pa celo za 250 odstotkov. Inozemska konkurenca na domačem nemškem trgu, če izvzamemo direktno v Nemčiji poslujoče družbe, je pa majhna. Uvoz govornih strojev in zvočnih plošč je bil l. 1927 večji kot lani in letos; v prvi lanski in v prvi letošnji polovici je imel vsakrat vrednost 1 milj. mark.

O NEMŠKI PORCELANSKI KONTINGENCIJI.

K vestem o tej kontingenciji dostavljamo še sledeče: Zveza tovarnarjev nemške porcelanske posode je pridobila za kontingencijo doslej 82-3% produkcije in upa kmalu na 90%. Kontingencijo si mislijo tako, da se mora vsaka tovarna držati določene jej kvote in določenih cen. Produkcija je razdeljena v štiri vrste, vsaka vrsta diferira od nižje glede cen za najmanj 5 odstotkov. Vrsta 4 izdeluje najfinejšo posodo. Nemški trg porcelana se je v zadnjih mesecih zboljšal, povprašujejo zlasti po visokovrednem blagu. Konkurenca v cenemem blagu pod ceno je skoraj izgnila. K zboljšanju je veliko pripomogla tudi kolektivna propaganda. — Češkoslovaška industrija porcelana je načelno za sodelovanje z nemško industrijo. Pri novih pogajanjih mislijo na teritorialno zaščito ter sploh na prodajni dogovor.

OPEL DELA SAMO TRI DNI V TEDNU.

Prevzetje Opelovega podjetja po General Motors doslej ni prineslo pričakovanega poživljenja v obratu. Lani v tem času so napravili 300 voz na dan, letos jih napravijo vsled zastoja na avtomobilnem trgu komaj 150. Koles izdelajo samo 300 in je tudi v tej panogi kljub znižanju cen nastal zastoj. Delavcev je bilo lani 10.000, letos jih je 7000. Vodstvo je sklenilo, da se bo delalo v bodoče samo tri dni na teden.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

* Posebno poročilo trgovskega lista *

Devizno tržišče.

Devizno poslovanje minolega tedna je bilo dokaj zadovoljivo, kajti skupni promet je presegel 22-955 milijona dinarjev in forej napram predzadnjem tednu nazadoval samo za približno dva milijona.

Na pondeljškem borznem sestanku je bil dosežen največji dnevni promet, ker je znašal nad 7-211 milijona dinarjev, od čegar je dala dobro polovico Narodna banka na razpolago in sicer v glavnem Prago, London ter Pariz, dočim je bilo v privatnem blagu največ zaključkov v devizah Dunaj in Berlin. V torek 10. t. m. je devizni promet znatno nazadoval in dosegel komaj 2-111 milijona dinarjev, pri čemur je morala Narodna banka intervenirati zlasti v devizah Dunaj, Curih in Praga, katerih je dala za nad sedemstotisoč, medtem ko je bilo v privatnem blagu zaključene največ Italije (za preko sedemstotisoč dinarjev). Sredin devizni promet je bil znatnejši, ker je znašal 4-531 milijona dinarjev. Pretežni del prometa tega dne tvorijo zaključki v Newyorku, Pragi in Curihu, ki jih je omogočila zlasti privatna ponudba, kajti vsled intervencije Narodne banke je bilo zaključnega nekaj manje od milijona dinarjev deviznega blaga. Slično torkovem prometu je tudi na četrtkovem borznem sestanku radi čvrstejših deviznih tečajev vladala vidna rezerviranost, ki je prišla do izraza osobito v majhnem prometu (2-572 milijona Din). Gros zaključkov, zlasti v devizah London in deloma Praga, tvori privatno blago, na Narodno banko pa odpade komaj četrtina celodnevne prometa.

Nasprotno pa je bila devizna kupčija na zadnjem sestanku izredno živahna, kajti zaključilo se je v privatnem blagu za 3-292 milijona Din deviz in skoro prav toliko s posredovanjem Narodne banke tako, da je skupni promet prekoračil vsoto šeststopen milijonov Din. V celem je bilo s posredovanjem Narodne banke v pretečenem tednu nabavljenih deviz za približno osemstotičetrt milijona dinarjev, torej za 4-75 milijona več kot v predzadnjem tednu.

Z ozirom na velikost zaključkov v poedinah devizah stoji na prvem mestu London s 7-014 milijona Din, za njim Praga s 3-665 milijona Din, Newyork s 3-259 milijona Din (izključno privatno blago), potem Curih z 2-350 milijona dinarjev, Dunaj z 1-998 milijona Din, Berlin z 1-560 milijona Din in končno Pariz z 0-668 milijona Din. Poleg tega je bil tudi en zaključek Budimpešte v privatnem blagu.

Devizni tečaji so zabeležili, izvzemši stalno neizpremenjenega Curiha, znatne spremembe tako predvsem London, ki je 9. t. m. notiral 275-88, toda že naslednjega dne oslabele na 275-75 in se šele na četrtkovem borznem sestanku okrepil za 15 poenov. Slično pot so začrtali tečaji Newyorka, Prage, Trsta in Pariza, dočim je ostal Amsterdam deloma neizpremenjen. Deviza Berlin je na lik Dunaju na pondeljškem borznem sestanku notirala najvišje, dočim je deviza Bruselj že na torkovem sestanku notirala najnižje. Tečaj Budimpešte se je še najbolj spreminjal, beležih 9. t. m. najvišje (9-9348) in v četrtek pa 9-9288 — torej najnižje, medtem ko je deviza Dunaj stala na prvem, drugem in zadnjem borznem sestanku enako visoko in močno popustila od torika na sredo.

V preteklem tednu so dosegle naslednje važnejše devize najnižje oziroma najvišje tečaje: Curih 1095-90 (9.—13. t. m.), Dunaj 8-0055 (11. t. m.) — 8-011 (9. t. m.), London 275-75 (10. t. m.) — 275-95 (12. t. m.), Newyork 56-78 (11. t. m.) — 56-805 (12. t. m.), Pariz 222-52 (10. t. m.) — 222-60 (9. t. m.), Praga 168-38 (11. t. m.) — 168-55 (10. t. m.) in Trst 297-42 (11. t. m.) — 297-64 (9. t. m.) Ostale devize niso notirale.

Efektno tržišče.

Brez večjih izprememb v tečajnici. Praštediona je notirala skozi celi pretekli teden Din 855— za denar in Kranjska industrijska družba pa 9. t. m. Din 285—, 11. t. m. Din 275— ter 13. t. m. Din 270— za denar.

Zaključkov ni bilo. Tendence skrajno mlačna.

Lesno tržišče.

Izvozna sezona je sicer pričela, vendar se opaža, da za mehki les osobito deske ni nikakega pravega zanimanja. Razlog omejenega povpraševanja leži v tem, da naši sosedje, posebno Italija, krijejo svoje velike potrebe v času, ko je cena v deskah bila zelo visoka. Zaloga so še neizčrpane, in dokler ne bodo te zaloge prodane, ni upanja, da pride do večjih nakupov. Povdarja se pa, da je in bodo tudi v bodoče predmet eksportne trgovine mehki les ter le paralelno, pravokotno, očeljeno blago. Konično blago ni izvozni artikel in se proda le slučajno po primeroma nižjih cenah.

Nasprotno pa so zaloge v trdem lesu več ali manj izčrpane. Tvornice za železniške vozove iščejo zelo velike količine hrastovih nežamanih plohov v dimenzijah od 2-50 m dolžine naprej, širine na ožjem koncu 20 cm naprej, debeline od 60—130 mm. Istotako se iščejo hrastove podnice v običajnih dimenzijah. Zelo važno pri tej produkciji je posebno pri manjših producentih izdelovanje blaga. Po splošnem ninenju struktura in kakovost našega slovenskega hrasta odgovarjate svrhi uporabe, glavno je izdelovanje. Najprvo je nujno potrebno, da se hrastovi hločki takoj pri poseku obelijo, da se s tem prepreči mušica, katera se zaredi najprvo v lubju. Pri žaganju je treba posebno paziti, da so dimenzije, posebno debelina, na obeh koncih popolnoma jednake. Končno je tudi velike važnosti skladiščna manipulacija. To so vse okolščine, katere se morajo pri izdelovanju eksportnega blaga strogo vpoštevati.

Zaključilo se je v pretečenem tednu na tukajšnji borzi 11 vagonov drv, 3 vagona prahu bukovega oglja, 5 vagonov nežamanih bukovih plohov, 2 vagona lipe, 2 vagona oreha in 1 vagon tramov.

Išče se:

Vagonske pošiljke hrastovih friz z 80% I., 20% II.: debelina 27/28 mm, širina 8, 9, 10, 11 cm, dolžina 1, 1-25, 1-50, 1-75, m itd., a toleranco 10% courçons od 50, 60, 70, 80, 90 cm. Cena franko vagon meja via Jesenice.

Vagonske pošiljke hrastovih doules I.: dolžina: 50% od 115—120 cm (kubira se za 115 cm), 20% od 86—90 cm (kubira se za 86 cm), 15% od 75—85 cm (kubira se za 75 cm), 15% od 50—60 cm (kubira se za 50 cm); širina: pri 115/120 cm dolgih 1/2 od 8—11 cm in 1/4 od 11—15 cm; pri 86/90 cm dolgih 1/2 od 8—11 cm in 1/4 od 11—15 cm; pri 75/85 cm dolgih 1/2 od 8—11 cm in 1/4 od 11—15 cm; pri 50/60 cm dolgih 1/2 in od 6 1/2 do 8 cm in 1/4 od 8—11 cm in 1/4 od 11 do 15 cm; debelina: 25/27 mm (kubira se za 25 mm), 28/30 mm (kubira se za 28 mm), 31/33 mm (kubira se za 31 mm), 34/36 mm (kubira se za 34 mm), 37/39 mm (kubira se za 37 mm), 40/42 mm (kubira se za 40 mm), 43/45 mm (kubira se za 43 mm), 45/47 mm (kubira se za 45 mm). Cena franko vagon via Jesenice.

90 komadov ostrorobih hrastovih remeljnov, 11/11 cm, 3-80 m, roba popolnoma zdrava, brez napak. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Večje količine bukovih parjenih I. friz, v širinah od 8—12 cm ter dolžinah od 40 do 60 cm.

Hrastove deske, paralelne, ostrorobe, dolžina 1-15 m, širina od 11—14 cm, kvaliteta 70% I., 30% II. Cena franko vagon meja Postojna.

Večje količine brzojavnih drogov (smreka, jelka), obeljenih, ravnih, zdravih, 10 m dolgih, s 5% od 8 in 9 m dolžine, premer v vrhu 1 1/2 do 14 cm. Cena franco vagon prihod Sušak, pristanišče, oziroma Reka. — Plačljivo proti nepreklicljivemu akreditivu.

100 vagonov bukovih drv, suhih, brez klad, franco vagon meja via Postojna tranzit. Plačilo proti duplikatu v Ljubljani.

Večje število vagonov hrastovih friz z običajnimi nadmerami: debelina 27 mm, dolžina od 25 do 50 cm, širina 4, 5, 6, 7, 8 in 9 cm, od katerih širina 8 in 9 cm ne smeta biti krajši od 35 cm. Cena franco vagon meja via Postojna, plačljivo proti duplikatu.

Ca. 1500 m³ tramov (merkantilnih) in letev za gradnjo malih hiš po sledeči razdelitvi za vsako posamezno stavbo: 12 komadov 5/6, 8 m; 2 komada 4/5, 6 m; 2 komada 4/5, 4 m; 24 komadov 4/4, 5 m; 6 komadov 4/4, 4 m; 0-500 m³ letev 25/45 mm, 3 in 4 m. Cena franco vagon nakladalna postaja, plačilo proti duplikatu.

100 m³ remeljnov in letev, smreka-jelka, 4 m, 24/48, 34/68, 68/68, 78/78, 98/98 mm. Cena franco vagon Sušak pristanišče.

Madriere 73 × 220 mm (z 2 mm nadmere v suhem stanju) in sicer: 5% od 3 do 3-33, 3-66 m; 35% od 4 m; 60% od 4-33, 4-66, 5, 5-33, 5-66 itd. do 8 m. Cena feo vagon Sušak pristanišče.

Lipove plohe I., II., od 2 m dolžine naprej, od 50 do 130 mm, z nekoliko 27 mm debeline, od 20 odnosno 18 cm širine naprej. Cena feo Sušak.

Madriere (40% smreke) in sicer: ca. 30 m² od 76 mm, od 5 do 8 m (s 60% od 6 m), od 22 cm širine naprej. — Ca. 40 m² od 96 mm debeline, ostalo kakor zgoraj.

80 m² desk (smreka-jelka) 38 mm, II., III., 4 m, feo vagon Trst.

Smezzole (smreka-jelka) 300 kom. 7½ × 17½ cm, dolžina 6-50 m. Dobava tekem septembra. Cena feo vagon italijanska meja.

Lubije 6" — 4¼". Cena feo Sušak.

Borove hlode, zdrave, ravne, obeljene, od 20 cm na tanjšem koncu naprej, od 2 do 2-50 m dolžine. Cena feo vagon meja via Postojna. Plačilo proti akreditivu.

Žitno poročilo.

V skladu s tečajji borze v Chicagu so bile malenkostne spremembe cen pšenice v minulem tednu tudi v Budimpešti, kadar tudi na naših borzah. Ostala pa je koncem tedna cena pšenice na višini minulega tedna. Živahen promet, ki je bil cel teden opažati na budimpeštanski borzi, je skoraj gotovo posledica poročil v slabem pridelku v Kanadi, ki je po uradnih statističnih podatkih za 50% manjši od lanskoletnega. Razširjajo se mnenja, da ta izpadek v Kanadi ne more ostati brez vpliva na cene ter je ponudba pšenice od strani producenta že tudi izdatno popustila. Živahno pa je pri teh nizkih cenah povpraševanje po blagu in vsi večji mlinski vojvodinski nakupujejo bogate zaloge pšenice.

Koruza je nadalje ostala zelo zane-marjena in ni interesa ne za staro in tudi ne za novo koruzo. Kupčija bo predvideno oživela, ko se bo natančno vedelo, kakšna je kvaliteta novega blaga.

Oves in ječmen sta tudi brez interesa. Enako je kupčija s pšenično moko prav mrtva.

Vse mi obeta, da bo oktobra bolj oživela žitna trgovina.

Na ljubljanski borzi je bilo v minulem tednu zaključeno:

1 vagon moke, 1 in pol vagona koruze in pol vagona pšenice.

Cene v minulem tednu so bile sledeče:

Zito: Pšenica: bačka stara: 80 kg, 2% prim., mlevska vozina, slovenska postaja, promptna dobava, plačilo v 30 dneh, dinarjev 252-50—255-50; bačka nova: 80/81 kg, 1% prim., mlevska vozina, slovenska postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 252-50—255-; bačka nova: 79/80 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 242-50—245-; srem-ska: 77 kg, 2% prim., mlevska vozina, slovenska postaja, dobava promptna, Din 237-50 do 240; slavonska: 77 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna,

plačilo v 30 dneh, Din 235-50—237-50. — Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 222-50—225-; — Moka: pšenična 0/g: franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona, plačilo po prejemu blaga, Din 365- do 370-; — Koruza: »La plata«: dobava meseca septembra, zacarinjeno, slov. postaja, plačilo v 30 dneh, Din 282-50—285-50; bačka: zdrava, rešetana, navadna vozina, slovenska postaja, promptna dobava, plačilo v 30 dneh, Din 240- do 242-50; bačka: zdrava, rešetana, mlevska vozina, slovenska postaja, promptna dobava, plačilo v 30 dneh, dinarjev 237-50—240-; — Ječmen: bački ozimni, novi: 66/67 kg, Din 215- do 220-; — Oves: bački: slov. postaja, navadna vozina, Din 215- do 217-50.

Tečaj 18. septembra 1929.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amersterdam 1 h. gold.	—	22-80
Berlin 1 M	13-525	13-555
Bruselj 1 belga	—	7-9014
Budimpešta 1 pengö	—	9-9244
Carib 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šiling	7-995	8-025
London 1 funt	275-27	276-07
Newyork 1 dolar	56-67	56-87
Paris 100 fr.	221-55	223-55
Praga 100 kron	167-93	168-73
Trst 100 lir	—	297-48

KONJUNKTURA V U. S. A.

V mesečnem poročilu Zveznega rezervnega urada beremo, da je produkcija avtomobilov, bakra, cina, cinka, bombaža, volnenih tekstilij, železa in jekla v juliju nekoliko padla, da je bila pa še zmeraj večja kot v preteklih letih. V tovarnah svile in čevljev je obrat narasel. Posojila trgovini in poljedelstvu so v prvi polovici avgusta narasla. — K temu poročilu pristavljajo iz Newyorka: Indeks industrijske aktivnosti, ki je z upoštevanjem sezonskega kolebanja zgrajen na produkciji desetih važnih industrijskih skupin, je dosegel v maju s 107-9 odstotki najvišjo stopnjo, pri čemer je številka 100 povprečnost za leto 1927; v juniju je indeks padel na 106-6, v juliju na 106-4. Kljub temu so pa konjunktorne prognoze v Ameriki in zlasti v newyorških borznih krogih danes veliko boljše kot so bile še pred par meseci.

TRŽNA POROČILA.

TRŽNE CENE V LJUBLJANI
dne 14. septembra 1929.

Govedina: V mesnicah po mestu: I. vrste 18 do 20, II. vrste 16 do 18 Din. Na trgu: 1 kg govejega mesa I. 18 do 20, II. 16 do 18, III. 12 do 14, jezika 17 do 20, vampov 8 do 10, pljuč 6 do 8, jeter 15 do 18, ledic 18 do 20, možganov 20 do 25, loja 5 do 10 Din.

Teletina: 1 kg telečjega mesa I. 24 do 25, II. 20 do 22, jeter 25 do 30, pljuč 20 do 22 Din.

Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. 25 do 27, II. 20 do 22, pljuč 10, jeter 15 do 20, ledic 25 do 30, glave 8 do 10, parkljev 6, slanine trebušne 26 do 27, ribe in sala 29 do 30, slanine domačih prašičev 25 do 26, mešane 26 do 27, na debelo 26, masti 30 do 32, šunke 30 do 35, prekajenega mesa I. 30 do 32-50, II. 25 do 27-50, prek. parkljev 8 do 10, prek. glave 10 do 12, jezika 35 Din.

Drobnica: 1 kg koštrunovega 14 do 15, jagnjetine 18 do 20 Din.

Konjsko meso: 1 kg konjskega mesa I. 8, II. 6 Din.

Klobase: 1 kg krakovskih in debreincinskih 40, hrenovk 30 do 32, safalad 28 do 32, posebnih 32, tlačenk 20, polprekajenih kranjskih 32 do 35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 25 do 30 Din.

Perutnina: Piščanec majhen 15 do 17, večji 17 do 25, kokoši 25 do 30, petelin 23 do 25, raca 25 Din.

Ribe: 1 kg karpa 25 do 30, ščuke 35 do 40, postrvi žive 80, mrtve 60, klina 20, mreže 20 do 25, pečenke 10 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2-50 do 3, 1 kg surovega masla 40, čajnega masla 44 do 48, masla 40 do 44, bohinskega sira 34 do 40, sirčka 8 do 10, eno jajce 1-25 do 1-50 Din.

Pijače: 1 liter starega vina 16 do 22, dalmatinskega 11 do 14, čaša piva 3-50, vrček piva 4-50 do 5, steklenica 5-50 do 6 Din.

Kruh: 1 kg belega kruha 4-50, črnega ali rženega 4 Din.

Sadje: 1 kg luksuznih jabolk 6, jabolk I. 5, II. 4, III. 3, luksuznih hrušk 8, hrušk I. 6, II. 4, III. 3, ena pomaranča 2 do 4, limona 1-50 do 2, 1 kg luščenih orehov 40 do 44, češpelj 2-50 do 3 Din.

Špecerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 72 do 76, Santos 46 do 48, Rio 32 do 40, pražene kave I. 90 do 100, II. 70 do 80, III. 56 do 60, kristalnega belega sladkorja 13, sladkorja v kockah 15, kavne primesi 18, riža I. 10, II. 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4-50, navadnega 2-50, 1 kg soli debele 2-50, mlete 2-75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 65, 1 liter petroleja 7-50, 1 kg testenin I. 10, II. 9, pralnega luga 3-75, čaja 80 Din.

Mlevski izdelki: Moka št. 0 na debelo 375 do 380, na drobno 4 do 4-50, št. 2 na debelo 355 do 360, na drobno 3-75 do 4, št. 4 na debelo 335 do 340, 1 kg kaše 5-50 do 6, ješprenja 5 do 6, ješprenjčka 10 do 12, otrobov 2-50, koruzne moke 4 do 4-50, koruznega zdroba 4-50 do 5, pšeničnega zdroba 5 do 6, ajdove moke I. 6 do 8, II. 6, ržene moke 4-50 do 5 Din.

Zito: 1 q pšenice 260, rži 250 do 255, ječmena 230 do 250, ovska 235 do 260, prosa 250 do 275, koruze 260, ajde 260 do 275, fižola ribničana 450, prepeljarja 475, leče 1400 do 1600 Din.

Kurivo: 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 450, 1 kub. meter trdih drv 180, mehkih 80 Din.

Krma: 1 q sladkega sena 90, polsladkega sena 75 Din.

Zelenjava in gobe: 1 kg glavnote solate 3 do 5, štruncate 3 do 4, ajserice 4 do 5, endivije 3 do 4, radiča 2 do 3, zgodnjega zelja 0-60 do 1, rdečega zelja 2, kislega zelja 4, ohrovt 1 do 2, karfijol 8 do 10, kolerab 1 do 2, kolerab podzemljic 1 do 1-50, špinacle 4 do 5, paradižnikov 2 do 3, kumar 0-50 do 1, 100 kumaric za vkisanje 8 do 10, buč 1, graha v stročju 5 do 6, luščenega graha (1 liter) 8 do 10, fižola v stročju 1-75 do 2, luščenega fižola (1 liter) 2 do 3, čebule 2 do 3, česna 12, krompirja 1 do 1-25, repe 1, kisle repe 2-50 do 3, jurčkov merica 5 do 6, korenja 4 do 6, peteršilja 3, zelenjave za juho 3 do 4, zelene paprike 6 Din.

MARIBORSKI TRG, DNE 14. SEPTEMBRA 1929.

Kljub deževnemu vremenu je bil trg še precej dobro založen in obiskan. Slaninariji so pripeljali iz 12 občin na 30 vozeh 66 zaklanih svinj, 4 teleta, 1 telico, 90 kg svinjskih jeter in pljuč, 85 kg črevne masti in 25 kg svinjskih želodcev, kmetje pa 12 s čebulo, zeljnatimi glavami, kumaricami, krompirjem in z drugo zelenjavo in 20 s sadjem naloženih voz, kmetice pa kakih 400 komadov perutnine in drugih domačih živali na trg.

Cene mesu so bile iste kakor pretečeni teden, pri perutnini so ostale še vedno tiste visoke cene kakor doslej, a kljub temu se je prodalo več kakor dve tretjini.

Krompir, zelenjava, druga živila, sadje in cvetlice. Cena krompirju 1-50—2, paradižnikom 1-50—2-50, kislo zelje 5 dinarjev za kg, kumarce 0-50, karfijol 1 do 3, buče 1—3 Din za komad, mleku 2—2-50, smetani 12—14, Din za liter, jajcam 1-25—1-50 Din za komad; sadju: jabolkam 2-50—5, hruškam 4—6, grozdju 6—10, češpljam 3—5 za kg, melonom 10—20 Din za komad.

Lončena in lesena roba, katere to pot ni bilo mnogo na trgu, se je prodajala po Din 1—80 Din, lesene grablje po 8 do 9, vile po 12—14, brezove metle po 1-75 do 5 Din za komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 11. t. m. je bilo 16 voz sena in 5 voz slame; v soboto 14. t. m. pa 11 voz sena in 4 voze slame na trgu. Cene so bile senu 75—100 Din, slami pa 45 do 55 Din za 100 kg.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznourstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznourstno
rudninsko vodo.
Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.
Ceniki na razpolago.
Telefon št. 2666.

Dobava prodaja

Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 24. septembra t. l. ponudbe glede dobave 2.500 kg bencina. (Pogoji so na vpogled pri depozitni blagajni te direkcije.) — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 30. septembra t. l. ponudbe glede dobave izolacije vodnih izločevalcev. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 3. oktobra t. l. ponudbe glede dobave zobatih koles. — Direkcija državnega rudnika Mostar sprejema do 3. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 10.000 kg jeklenih tračnic. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 3. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 250 m² jamskega lesa, 20 m² rezanega lesa in 650 m² hrastovih pragov. — Direkcija državnega rudnika Vrtnik sprejema do 3. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 6.000 m jeklenih vrvi. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 3. oktobra t. l. pri upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave raznih maziv, bencina, nafte, petroleja, denaturiranega špirta in raznih olj; pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 650 komadov kožuhov; pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 14.000 komadov metelj. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.) Dne 23. septembra t. l. se bo vršila pri Intendaturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dnevnih dobave mesa za čas od 1. oktobra 1929 do 31. marca 1930. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.) — Dne 3. oktobra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu (gradbeni oddelek) ofertalna licitacija glede dobave drezin. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku.)

TOVARNA PERILA TRIGLAV, LJUBLJANA
Kolodvorska ulica št. 8, nasproti hotela Štrukelj
priporoča veliko izbiro močkega perila po konkurenčnih cenah. — Izdeluje se tudi po naročilu.

VINOCET

Tovarna vinskega kisa, d. z. o. z.
Ljubljana
nudi
najfinejši in najokusnejši namizni kis
iz pristnega vina
Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji
Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadst. Telefon št. 2389.